

REGIONALE CONJUNCTUURANALYSE - APRIL 2021

WERKLOOSHEID

In elke regio was er voor het eerst sinds het begin van de coronacrisis opnieuw een afname op jaarbasis van het aantal *werklozen*. Met uitzondering van de Westhoek is het werkloosheidscijfer van maart 2021 wel nog groter dan dat van maart 2019. In Zuid-West-Vlaanderen (-0,3%) en Midden-West-Vlaanderen (-0,8%) bleven de afname op jaarbasis vrij beperkt in vergelijking met de andere regio's. Om deze reden, en gezien de aanzienlijke toename op jaarbasis van het aantal niet-werkende werkzoekenden in januari en februari 2021 in Zuid- en Midden-West-Vlaanderen, is de toename van het aantal werklozen in het eerste kwartaal van 2021 in beide regio's (respectievelijk +3,6% en +5,1% op jaarbasis) groter in deze regio's.

Midden-West-Vlaanderen is de enige West-Vlaamse regio waar het aantal *jeugdwerklozen* tot en met januari 2021 toenames op jaarbasis kende. In de andere regio's werd de daling op jaarbasis al ingezet in september 2020 (Zuid-West-Vlaanderen), oktober 2020 (Westhoek) en december 2020 (Noord-West-Vlaanderen en de Kust). Hierdoor was de afname op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2021 in Midden-West-Vlaanderen (-3,4%) kleiner dan in de andere regio's. In de Westhoek was de afname op jaarbasis het grootst (-11,3%).

WERKAANBIEDINGEN

In de Westhoek was de toename op jaarbasis van het aantal *ontvangen vacatures* in maart 2021 (+27,6%) een stuk kleiner dan in de andere regio's. De toename in maart kon de afnames op jaarbasis in januari en februari 2021 niet teniet doen, waardoor de Westhoek de enige West-Vlaamse regio was waar in het eerste kwartaal van 2021 minder vacatures werden ontvangen dan in het eerste kwartaal van 2020 (-2,7%). In de andere West-Vlaamse regio's was er een beperkte (Kust: +2,3%) tot sterke (Midden-West-Vlaanderen: +53,3%) toename op jaarbasis.

De arbeidsmarkt in de Westhoek trok in maart 2021 minder sterk aan in vergelijking met de andere regio's. Net als bij de ontvangen vacatures is ook de toename op jaarbasis bij de *openstaande vacatures* in maart 2021 in de Westhoek een stuk kleiner dan in de andere West-Vlaamse regio's. In de andere West-Vlaamse regio's was er een afname op jaarbasis; in relatieve termen was die het grootst in de Westhoek (-14,4%). In Zuid-West-Vlaanderen (+3,6%) en Midden-West-Vlaanderen (+10,2%) stonden op het einde van het eerste kwartaal van 2021 meer vacatures open dan op het einde van het eerste kwartaal van 2020.

In Midden-West-Vlaanderen, de Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen daalde de *arbeidsmarktkrapte* tot en met december 2020; in Noord-West-Vlaanderen en de Kust was dat tot en met januari 2020. Een toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden in combinatie met een afname van het aantal openstaande vacatures leidde in Noord-West-Vlaanderen, de Westhoek en de Kust tot een toename op jaarbasis van het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in het eerste kwartaal van 2021. In Midden-West-Vlaanderen steeg het aantal openstaande vacatures procentueel sterker dan

het aantal werklozen, waardoor er een lichte toename was van de arbeidsmarktkrapte in het eerste kwartaal van 2021 in vergelijking met het eerste kwartaal van 2020. In Zuid-West-Vlaanderen steeg het aantal openstaande vacatures in het eerste kwartaal van 2021 op jaarbasis even sterk als het aantal niet-werkende werkzoekenden; de arbeidsmarktkrapte bleef op hetzelfde niveau.

INTERIMARBEID EN STUDENTENJOBS

In het eerste kwartaal van 2020 telde elke regio duidelijk minder *seizoen- en interimwerknemers* dan in het eerste kwartaal van 2019. In Noord-West-Vlaanderen was de afname op jaarbasis het grootst (-41,1%). In de daaropvolgende twee kwartalen waren de afnames op jaarbasis kleiner dan in het eerste kwartaal van 2020.

Met uitzondering van Midden-West-Vlaanderen (+3,2% op jaarbasis) telde elke West-Vlaamse regio in het eerste kwartaal van 2020 minder *studenten met een studentenjob* dan in het eerste kwartaal van 2019. In het tweede kwartaal van 2020 was er in elke regio een sterke afname op jaarbasis van het aantal studenten met een studentenjob; in Noord-West-Vlaanderen was de afname het grootst (-34,1% op jaarbasis). Ook in het derde kwartaal van 2020 was er overall een afname op jaarbasis van het aantal studenten met een studentenjob, al was deze een stuk kleiner dan in het tweede kwartaal.

TIJDELIJKE WERKLOOSHEID

Door een verstrenging van de COVID-maatregelen eind oktober/begin november 2020 telde elke West-Vlaamse regio vanaf oktober opnieuw meer *tijdelijk werklozen als gevolg van COVID-19* dan in de drie voorgaande maanden. Begin december 2020 mochten de niet-essentiële winkels terug open onder voorwaarden, waardoor het aantal COVID tijdelijke werklozen iets lager lag dan in november en - met uitzondering van de Kust - oktober. In januari 2021 was het aantal tijdelijk werklozen als gevolg van COVID-19 in elke regio iets hoger dan in december 2020 en - met uitzondering van de Westhoek - in februari 2021 iets lager. In vergelijking met maart 2020 is het aantal COVID-tijdelijke werklozen in februari 2021 het sterkst gedaald in Midden-West-Vlaanderen (-70,2%) en Zuid-West-Vlaanderen (-70,1%). In de kustgemeenten was de afname tussen maart 2020 en februari 2021 het kleinst (-58,9%).

Midden maart 2020 gingen in België maatregelen in voege om de verspreiding van COVID-19 in te dijken. De figuren tonen de grote impact die dit had op de tijdelijke werkloosheid. In de loop van mei en juni werden de maatregelen versoepeld, waardoor de toenames op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid iets kleiner werden. Door de verstrengde lockdown waarin België vanaf begin november 2020 opnieuw terecht kwam, was de toename op jaarbasis van het *gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid* in alle West-Vlaamse regio's in het laatste kwartaal van 2020 groter dan in het voorgaande kwartaal. De toename van het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid in 2020 was op jaarbasis het grootst aan de Kust (x13,3 keer) en in Noord-West-Vlaanderen (x11,7 keer). Ook in januari en februari 2021 lag het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid in elke West-Vlaamse regio fors hoger dan in de overeenkomstige maanden van 2020.

CRISISOVERBRUGGINGSRECHT

Als gevolg van de verstrenging van de maatregelen eind oktober en begin november 2020, werd in elke regio in oktober en vooral november opnieuw meer beroep gedaan op het *crisisoverbruggingsrecht*. In

vergelijking met november werd in december 2020 in elke regio minder beroep gedaan op het crisioverbruggingsrecht. In Noord-West-Vlaanderen was het aantal zelfstandigen dat een betaling ontving in het kader van het crisioverbruggingsrecht het grootst.

VERGUNDE WONINGEN

Met uitzondering van Zuid-West-Vlaanderen (+30,9%) en de Kust (+1,6%) werden in elke West-Vlaamse regio in het laatste kwartaal van 2020 minder *nieuwbouwwoningen* vergund dan in het laatste kwartaal van 2019. In relatieve termen was de afname op jaarbasis het grootst in de Westhoek (-21,5%). Over heel 2020 was er enkel in Midden-West-Vlaanderen (-9,3%) een afname op jaarbasis van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen. In Zuid-West-Vlaanderen was de toename op jaarbasis (+7,4%) in 2020 het grootst.

Met uitzondering van de Westhoek (-1,5%) en de Kust (-2,7%) was er in elke West-Vlaamse regio in het laatste kwartaal van 2020 een toename op jaarbasis van het aantal vergunde *te renoveren woningen*. In relatieve termen was de toename op jaarbasis het grootst in Midden-West-Vlaanderen (+29,6%). In heel 2020 werden met uitzondering van de Westhoek (-5%) meer renovatiewoningen vergund dan in 2019. De procentuele toename was het grootst in Zuid-West-Vlaanderen (+12,7% op jaarbasis).

OMZET EN INVESTERINGEN

In het laatste kwartaal van 2020 realiseerden ondernemingen in Midden-West-Vlaanderen (+6,1%) en Zuid-West-Vlaanderen (+1,3%) meer *omzet* dan in hetzelfde kwartaal van 2019. In de andere West-Vlaamse regio's was er een afname op jaarbasis. Over heel 2020 was er in elke regio een daling van de gerealiseerde omzet; in Noord-West-Vlaanderen was de afname op jaarbasis het grootst (-11,6%), in Midden-West-Vlaanderen bleef de afname op jaarbasis in 2020 beperkt tot 0,4%.

In het laatste kwartaal van 2020 realiseerden de ondernemingen in de *kleinhandel* in Midden- en Noord-West-Vlaanderen respectievelijk 3,1% en 0,9% meer *omzet* dan in het laatste kwartaal van 2019. In de Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen was er in hetzelfde kwartaal een afname van telkens 10,1% op jaarbasis. Over heel 2020 was er in dezelfde regio's ook een afname op jaarbasis: -10,1% in de Westhoek en -9,6% in Zuid-West-Vlaanderen. In Midden- en Noord-West-Vlaanderen was er in 2020 een beperkte procentuele toename met respectievelijk 2% en 1,7%.

Met uitzondering van Noord-West-Vlaanderen (+1,2%) voerden ondernemingen in elke West-Vlaamse regio in het laatste kwartaal van 2020 minder *investeringen* door dan in het laatste kwartaal van 2019. De relatieve afname op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2020 was het grootst in de Westhoek (-25,5%). Deze sterke afname kan vooral worden toegeschreven aan het feit dat de Westhoek in het laatste kwartaal van 2019 een aanzienlijke toename van de investeringen kende (+40,5% op jaarbasis). In heel 2020 telde elke West-Vlaamse regio minder investeringen dan in 2019. Met uitzondering van de Westhoek (-7,1%) schommelde de afname op jaarbasis in 2020 in de West-Vlaamse regio's rond de 14 à 15%.

STARTERS EN STOPZETTINGEN

In het laatste kwartaal van 2020 telde elke West-Vlaamse regio meer **starters** dan in het laatste kwartaal van 2019. In Zuid-West-Vlaanderen was de toename in relatieve termen (+15,8% op jaarbasis) een stuk groter dan in de andere regio's. Ondanks een afname op jaarbasis in het tweede kwartaal van 2020 telde elke West-Vlaamse regio in heel 2020 meer starters dan in 2019.

Elke West-Vlaamse regio kende in december 2020 een aanzienlijke toename van het aantal **stopzettingen** in vergelijking met december 2019. De procentuele toename op jaarbasis was het kleinst in Zuid-West-Vlaanderen (+8,7%) en het grootst in Midden-West-Vlaanderen (+63,6%). Ondanks de toename van het aantal stopzettingen op jaarbasis in december, was er enkel in Zuid-West-Vlaanderen een afname op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2020. In heel 2020 telde enkel Midden-West-Vlaanderen (+6,7%) meer stopzettingen dan in 2019.

Door een sterke toename van het aantal stopzettingen in combinatie met een afname (Noord-West-Vlaanderen, Westhoek en Zuid-West-Vlaanderen) of een status quo van het aantal starters, kende elke West-Vlaamse regio in december 2020 een netto-afname van het aantal ondernemingen. Desondanks was de **nettogroei** in het laatste kwartaal van 2020 in Zuid-West-Vlaanderen en de Westhoek groter dan in het laatste kwartaal van 2019; in Noord-West-Vlaanderen was er in status quo en in Midden-West-Vlaanderen een afname. In heel 2020 was de nettogroei van ondernemingen enkel in Midden-West-Vlaanderen kleiner dan in 2019.

FAILLISEMENTEN EN VERLOREN JOBS

In elke West-Vlaamse regio waren er in januari en februari 2021 aanzienlijke afnames op jaarbasis van het aantal **faillissementen**. In de Westhoek (-53,3% en -61,5%) en Zuid-West-Vlaanderen (-53,3% en -60%) waren deze afnames op jaarbasis het grootst, in Noord-West-Vlaanderen (-33,3% en -28%) het kleinst.

Er zijn echter een aantal elementen die een grote impact hebben op deze cijfers. Zo moet er rekening mee gehouden worden dat er een zekere vertraging is tussen de stopzetting van de economische activiteit en de faillietverklaring door de handelsrechtbank. Als gevolg daarvan is een economische impact ook met vertraging zichtbaar in de cijfers. Bovendien werkten veel ondernemingsrechtbanken en griffies door de COVID-19 crisis met een verminderde capaciteit en beperkten ze hun activiteiten. Daarnaast werd op 24 april 2020 een KB gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad dat resulteerde in de bevroering van de faillissementsprocedure voor de rechtbanken. Het doel van dit besluit was om bedrijven die vóór 18 maart 2020 in goede gezondheid verkeerden, te beschermen tegen de gevolgen van de COVID-19 crisis. Dit moratorium op faillissementen was in voege tot en met 17 juni 2020. De gevreesde storm aan faillissementen na de zomer is er vooralsnog niet gekomen (Bron: <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/federaal/faillissementenstorm-pas-na-de-zomer/10233566.html>). Bovendien heeft de regering op vrijdag 6 november 2020 een nieuw moratorium op faillissementen goedgekeurd dat in voege was tot en met 31 januari 2021. Enigszins tegen de verwachtingen in werd dit moratorium niet verlengd.

De evolutie van het aantal faillissementen loopt niet altijd gelijk met de evolutie van het aantal **verloren arbeidsplaatsen**. Zo gingen in Midden-West-Vlaanderen en de Kust in januari 2021 minder en in februari 2021 meer jobs verloren dan in de overeenkomstige maanden van 2020. In Noord- en Zuid-West-Vlaanderen zien we het omgekeerde en werd de toename op jaarbasis in januari 2020 gevolgd door een afname op jaarbasis in februari 2020. In de Westhoek werd de sterke afname op jaarbasis van het

banenverlies als gevolg van een faillissement in januari 2021 gevolgd door een status quo in februari 2021. Voor de maanden januari en februari 2021 vermelden we het banenverlies door de faillissementen van Wima uit Oostende (januari, 42 jobs), Eurofrost uit Kortrijk

In Midden- en Zuid-West-Vlaanderen was er in de eerste drie maanden van 2021 telkens één onderneming die een *collectief ontslag* heeft doorgevoerd. In Midden-West-Vlaanderen gingen hierbij 95 jobs verloren, in Zuid-West-Vlaanderen ging het over 65 ontslagen. Drie ondernemingen uit Midden-West-Vlaanderen kondigden in het eerste kwartaal van 2021 een intentie tot collectief ontslag aan waarbij in totaal 30 jobs worden bedreigd.

ELEKTRICITEITSVERBRUIK

Met uitzondering van Zuid-West-Vlaanderen (status quo) was er in elke West-Vlaamse regio in het laatste kwartaal van 2020 een afname op jaarbasis van het *niet-huishoudelijk elektriciteitsverbruik*. De relatieve afname op jaarbasis was het grootst in de kustgemeenten (-7,3%). In heel 2020 lag het niet-huishoudelijk elektriciteitsverbruik in elke regio lager dan in 2019. Ook in januari 2021 zet deze trend zich verder.